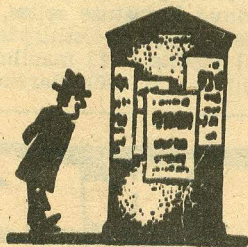

8L 26. juuli 1980

RUNOVIISID OOPERILAVAL

Gunnar Vaidla foto

Eeloleval pühapäeval ja esmaspäeval (27. ja 28. juulil) tõuseb «Estonias» eesriie «Eesti ballaadide» esietenduseks. Veljo Tormisel on valmis

saanud uus teos, mille aluseks Eesti eri nurkadest pärit ehedad runod. Tegemist on meie algupärase lavaloomingu uudse vormiga, mille esitusest võtavad osa ooperi- ja balletisolistid, koor, balletirühm ning orkester — kõik peaaegu võrdsete ülesannetega. Ülesanne on aga panna kõlama see tohutu ürgjõud, mida sisaldavad endas meie runod, pikki aegu unustuses olnud laulud, mida mõnikord paraku isegi tuimaks jorutamiseks peetud.

Veljo Tormise suhtumine vanasse regilaulu on temale ainuomane. Ette rutates took-

sin katkendi tema sõnavõtust kavalehelt: «Mitte mina ei kasuta rahvalaulu, vaid rahvalaul kasutab mind. Rahvamuusika pole selleks, et «ennast» väljendada. Vastupidi — tunnen kohustust väljendada rahvamuusikat, selle olemust, vaimu, mõtet, vormi. Minu arusaamise järgi on runolaul kõikide aegade silmapaistvam ja omapärasem nähtus eesti kultuuris. Kuna see tänapäevaks on kaotanud oma olemusvormi kunagise ehulaadi lahutamatu osana, siis püüan teda siduda praeguste kunstivormidega, et välja tuua runolaulu ainulaadsust ja sõnumit.»

Raske ja ka tarbetu oleks püüda kirjeldada laval toimuvat või jutustada ümber ballaadide sisu. Tähtis on emotsionaalne kogumulje, mis etendusest jääb. Ühte julgeks siiski väita: puhtrahvuslikul pinnal loodud kõlalise ja visuaalse pildi kaudu, mida täidab üldinimlik sisu, ületavad autorid kitsalt lokaalsed piirjooned ning astuvad uuele tasandile rahvaloomingu ja kunsti suhetes meie muusikateatris.

Lavastuse stsenaariumi on loonud Lea Tormis, tekstid seadnud Ülo Tedre. Lavastuse ja koreograafia ballettmeister on Mai Murdmaa, lavakujunduse autor on Mari-Liis Küla. Peadirigent Eri Klasi kõrval hakkab etendust juhutama ka teatris hooaeg tagasi tuleristsed saanud Tõnu Kaljuste.